КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИНИН

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн 2023-2024-окуу жылынын Базистик окуу пландарын бекитүү жөнүндө БУЙРУГУ

01.08.2023-ж., №4807/1

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 22-июлундагы №393 «Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартын бекитүү жөнүндө» токтомуна ылайык жана Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин коллегиясынын 2023-жылдын 3-июлундагы №7/1 чечиминин негизинде жалпы билим берүү уюмдарында окуу-тарбиялоо процессин уюштуруу жана өткөрүү максатында **буйрук кылам:**

1. Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн 2023-2024-окуу жылынын Базистик окуу пландары тиркемеге ылайык бекитилсин.

2. Райондук жана шаардык билим берүү башкармалыктарына жана бөлүмдөрү түрлөрүнө жана таандык формаларына карабастан республикадагы бардык жалпы билим берүү уюмдарында бекитилген Базистик окуу пландарынын ишке ашырылышын камсыз кылышсын.

3. Ушул буйрукту «Кут Билим» коомдук-педагогикалык газетасынын редакциясы (К.Чекиров) расмий жарыяласын.

4. Ушул буйруктун аткарылышын көзөмөлдөө Мектептеги жана мектептен тышкаркы билим берүү башкармалыгына (К.К.Акматов) тапшырылсын.

Министр К.К.ИМАНАЛИЕВ

ПРИКАЗ МИНИСТЕРСТВА ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Об утверждении Базисных учебных планов на 2023-2024 учебный год для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики

01.08.2023 г., №4807/1

В целях организации и проведения учебно-воспитательного процесса в общеобразовательных организациях в соответствии с постановлением Кабинета Министров Кыргызской Республики «Об утверждении Государственного образовательного стандарта школьного общего образования Кыргызской Республики» от 22 июля 2022 года №393 и на основании решения коллегии Министерства образования и науки Кыргызской Республики от 3 июля 2023 года №7/1 **приказываю:**

1. Утвердить Базисные учебные планы на 2023-2024 учебный год для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики согласно приложению.

2. Районным и городским управлениям и отделам образования обеспечить реализацию утвержденных Базисных учебных планов в общеобразовательных организациях республики независимо от их типов и форм собственности.

3. Редакции общественно-педагогической газеты «Кут Билим» (К.Чекиров) обеспечить официальное опубликование данного приказа.

4. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на Управление школьного и внешкольного образования (К.К.Акматов).

Министр К.К.ИМАНАЛИЕВ

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн 2023-2024-окуу жылынын Базистик окуу пландарына

ТҮШҮНДҮРМӨ КАТ

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн Базистик окуу пландары Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» Мыйзамына, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 22-июлундагы №393 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартына, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 11-апрелиндеги №201 токтому менен бекитилген жалпы билим берүү уюмдарында окутуу шарттарына жана уюштурулушуна коюлган санитардык-эпидемиологиялык талаптарга. (6-тиркеме), ошондой эле билим берүү тармагындагы Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларга ылайык иштелип чыккан.

Эрте жаштагы балдардын психологиялык-педагогикалык даярдыгын жогорулатуу жана аларды жалпы билим берүү мектепте окутууга социалдык жактан көндүрүү максатында мектепке чейинки билим берүү уюмдарына барбаган балдарды 480 сааттык «Наристе» программасы боюнча мектепке чейинки даярдоо жүргүзүлөт.

Базистик окуу планы менен негизги жалпы билим берүү программаларын 11 жылдык ченемдик мөөнөттө өздөштүрүү каралат, анын ичинен:

- I-баскычта (башталгыч жалпы билим берүү) – 4 жыл;
- II-баскычта (негизги жалпы билим берүү) – 5 жыл;
- III-баскычта (орто жалпы билим берүү) – 2 жыл.

Базистик окуу планы башталгыч жалпы, негизги жалпы жана орто жалпы билим берүүнүн окуу предметтеринин тизмесин жана окуучулардын жашына жараша өзгөчөлүктөрүнө ылайыктуу окуу жүктөмүнүн көлөмдөрүн белгилейт, окутуу-тарбиялоо процессин уюштуруу жана өткөрүү талаптарын ишке ашырат.

Базистик окуу пландары Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги (мындан ары – Министрлик) сунуштаган негизги жалпы билим берүүнүн программаларын жана окуу-методикалык комплекстерди колдонууну камсыздайт.

Базистик окуу планы **беш күндүк окуу жумасындагы** окуучулардын класстар боюнча жумалык жана чектелген окуу жүктөмүнүн төмөнкү көлөмүн белгилейт:

Класстар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Жумалык окуу жүктөмү	21	23	23	23	28	29	30	30	30	30	30
Чектелген окуу жүктөмү	21	23	23	23	29	30	32	33	33	34	34

Ар бир класстагы чектелген окуу жүктөмү уруксат берилген максималдуу жүктөм болуп эсептелет жана өзгөртүүгө жол берилбейт.

Мамлекеттик компонент (инварианттык) базистик окуу планынын базалык бөлүгүн түзүп, Кыргыз Республикасынын аймагында бирдиктүү мектептик билим берүү мейкиндигин камсыз кылат жана бардык жалпы билим берүү уюмдарына түрлөрү менен таандык тариздерине карабастан милдеттүү болуп эсептелинет.

Мамлекеттик компонент окуучуларды жалпы билимге даярдоонун базалык деңгээлин өздөштүрүүгө, активдүү турмуштук көз караштагы инсанды калыптандыруу үчүн аларды улуттук жана жалпы инсандык баалуулуктарга тартууга кепилдик берет.

Башталгыч жалпы, негизги жалпы жана орто жалпы билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтүн кыскартууга жана мамлекеттик компоненттин предметтерине чегерилген окуу сааттарын башка предметтерди окутууга өткөрүп берүүгө жол берилбейт.

Базистик окуу планынын мектептик компоненти (вариативдик) жалпы билим берүү уюмунун билим берүү багытын (өзгөчөлүгүн) чагылдырат жана окуучулар менен алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдашылган керектөөлөрүн жана жөндөмдүүлүгүн туюнтат.

Мектептик компонент мамлекеттик компоненттеги предметтерди тереңдетип окутуу боюнча окуучулардын жана ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) социалдык буйрутмасын ишке ашырат жана жалпы билим берүү уюму тарабынан өз алдынча иштелип чыгат.

«Тандоо боюнча предметтер» компоненти (вариативдик) – бул гимназиялардын/лицейлердин багыттарын аныктаган жана окуучуларга тандап алууга милдеттүү түрдө сунуштаган предметтер же элективдик, профилдик курстар. Окуучулар окуу үчүн чектелген жумалык окуу жүктөмдүн көлөмүнөн ашпаган окуу жүктөмдөгү предметтерди тандап алышат.

Базистик окуу планындагы предметтер төмөнкү билим берүү тармактарына бөлүнөт: филологиялык, социалдык, математикалык, табигый-илимий, искусство жана технология, ден соолук маданияты.

«Кыргыз тили», «Орус тили», «Өзбек тили» жана «Тажик тили» предметтери эне тилдери катары 1-класстан баштап, 11-класска чейин окутулат. «Кыргыз тили», «Орус тили» предметтеринин кыргыз, орус, өзбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептерде экинчи тил катары окутуу үчүн аныкталган окуу сааттарынын саны конкреттүү жалпы билим берүү уюмунун окутуу тилине байланыштуу болот.

«Кыргыз адабияты» предметин кыргыз тилинде окутуучу мектептердин 5-8-класстарында окутууга жумасына 2 сааттан, 9-11-класстарында жумасына 3 сааттан бөлүнгөн. «Кыргыз адабияты» предметин орус тилинде окуткан мектептердин 5-11-класстарында окутууга жумасына 1 сааттан бөлүнгөн.

«Орус адабияты» предметин орус тилинде окуткан мектептердин 5-9-класстарында окутууга жумасына 2 сааттан, 10-11-класстарына жумасына 3 сааттан бөлүнгөн. «Орус адабияты» предметин кыргыз тилинде окуткан мектептердин 5-, 6-, 8-класстарында окутууга жумасына 1 сааттан, 7-, 9-11-класстарына жумасына 2 сааттан бөлүнгөн.

«Кыргыз адабияты» жана «Орус адабияты» предметтерин өзбек/тажик тилдеринде окуткан мектептердин 5-11-класстарында окутууга жумасына 1 сааттан бөлүнгөн.

«Өзбек/Тажик адабияты» предметтерин өзбек/тажик тилдеринде окуткан мектептердин 5-класстарында окутууга жумасына 2 сааттан, 6-11-класстарына жумасына 1 сааттан бөлүнгөн.

Чет тили 3-класстан баштап 11-класска чейин окутулат. Кыргыз жана орус тилдеринде окуткан мектептердин 3-4, 7-11-класстары үчүн чет тилди окутууга жумасына 2 сааттан, 5-6-класстарына жумасына 3 сааттан бөлүнгөн. Өзбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептердин 3-7-класстары үчүн чет тилди окутууга жумасына 2 сааттан, 8-11-класстарына жумасына 1 сааттан бөлүнгөн.

Өзбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептерде чет тилин окутуу ата-энелердин, демөөрчүлөрдүн жана жергиликтүү бюджеттин эсебинен кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтүү аркылуу көбөйтүлүшү мүмкүн.

«Тарых» предмети 5-класстан 11-класска чейин жумасына 2 саат менен окутулат. «Кыргызстан тарыхы» жана «Дүйнөлүк тарых» курстары ырааттуу бир предмет катары окутулат жана класстык журналда «Тарых» деген жалпы аталышы жазылат. 9 жана 11-класстардын бүтүрүүчүлөрү «Кыргызстан тарыхы» предметинен мамлекеттик экзамен тапшырышат.

2023-2024-окуу жылында «Адам жана коом» предмети 7 жана 8-класстарга киргизилет. Ошентип, «Адам жана коом» предмети 5-класстан баштап 11-класска чейин жумасына 1 саат менен Министрликтин 2022-жылдын 19-сентябрындагы №1829/1 буйругу менен бекитилген предметтик стандарттын негизинде окутулат. Окутуу концентрдик принцип боюнча жүргүзүлүп, анын мазмундук линиялары үч контекстте ачылат: жеке (окуучунун өзү, анын үй-бүлөөсү, достору), социалдык (жергиликтүү, социалдык чөйрө), глобалдык (дүйнөлүк коомчулуктун жашоосуна катышуу).

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 7-июнундагы №177 Жарлыгына ылайык дин таануу билим берүү жаатындагы мамлекеттик саясатты ишке ашыруу жана өсүп келе жаткан муундун арасында диндер боюнча сабаттуулукту жогорулатуу максатында 2023-2024-окуу жылынан баштап 7-8-класстарга «Диндердин өнүгүү тарыхы» предмети киргизилип, аны окутууга жумасына 1 сааттан бөлүнгөн. «Диндердин өнүгүү тарыхы» предмети Министрликтин 2022-жылдын 19-сентябрындагы №1829/1 буйругу менен бекитилген предметтик стандарттын негизинде иштелип чыккан билим берүү программасы жана окуу-методикалык комплекси боюнча окутулуп, аны Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитети жана Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги тарабынан текшерүүдөн өткөн теологдор жана «Тарых» предметинин мугалимдери окутуушат.

«Математика» предмети 1-класстан 6-класска чейин окутулат. 7-11-класстарда «Алгебра» жана «Геометрия» предметтери боюнча сабактар өзүнчө өтүлүп, класстык журналда өзүнчө жазылат. 7-11-класстарда «Алгебра» жана «Геометрия» предметтери боюнча окуу сааттарын жарым жылдыкка бөлүштүрүү бул предметтер боюнча билим берүү программаларынын айрым темалары боюнча сааттык жүктөмдү координациялоого мүмкүнчүлүк берет.

«Мен жана дүйнө» интегрияланган предмети 1-4-класстарда жумасына 2 саат менен окутулуп, ал башталгыч класстардын окуучуларынын дүйнөгө өз ара байланышкан бирдиктүү бүтүндүк катары болгон көз карашын, «жаратылыш – коом – адам» системасындагы дүйнөгө жана жашоого болгон баалуу мамилесин калыптандырууга багытталган.

«Табият таануу» интегрияланган предмети 5-класста жумасына 2 саат Министрликтин 2022-жылдын 19-сентябрындагы №1829/1 буйругу менен бекитилген предметтик стандарттын негизинде иштелип чыккан билим берүү программасы боюнча окутулат. «Табият таануу» интегрияланган предметинин мазмуну жашыл экономика, климаттын өзгөрүүсү жана туруктуу өнүгүү маселелерин камтыйт. «Табият таануу» предмети табият таануу сабаттуулугун калыптандырууга багытталган жана негизги менен орто мектептин төмөнкү предметтери үчүн – биология, география, физика, химия жана астрономия, ошондой эле «Адам жана коом» (ден соолуктун маданиятынын жана жашоонун коопсуздугунун табият таануу негиздерин үйрөнүү жагынан) пропедевтика болуп саналат.

«Биология» жана «География» предметтерин 6-9-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан, 10-11-класстарга жумасына 1 саат бөлүнөт.

«Физика» предметин 7-9-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан, 10-класска жумасына 3 саат бөлүнгөн. «Физика. Астрономия» интеграцияланган предмет катары 11-класста жумасына 3 саат менен окутулат жана класстык журналда «Физика. Астрономия» деген жалпы аталышы жазылат.

«Химия» предметин 8-11-класстарда окутууга жумасына 2 саат бөлүнөт.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 23-июлундагы №336 токтомунун 1-тиркемесинин 3-пунктуна ылайык «лаборант» кызмат орду 7-11-класстарда жабдылган лабораториялар болгон учурда киргизилет» деп аныкталган. Лаборант адиси жок учурда, анын кызматтык милдеттерин аткаруу табигый-илимий тармактын тийиштүү предметинин мугалимине жүктөлөт.

«Информатика» предметин 5-7-, 9-класстарда жумасына 1 сааттар менен, 8-класста жумасына 2 саат менен окутулат.

«Технология» (эмгекке үйрөтүү, чийме жана дизайн) интеграцияланган предмети 5, 6, 8, 9-класстарда – жумасына 1 сааттар менен, 7-класста - экинчи жарым жылдыкта жумасына 1 саат менен окутулат.

«Көркөм өнөр» предмети 1-класстан 7-класска чейин окутулат: 1-4-класстарда жумасына 2 саат менен, 5-, 6-класстарда жумасына 1 сааттар менен жана 7-класста – биринчи жарым жылдыгында жумасына 1 саат менен.

«Музыка» предметин 1-2-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан, 3-7-класстарда жумасына 1 сааттан бөлүнгөн. «Музыка» предметин окутууга музыкалык багытында адистиги бар мугалимдер тартылат, ал эми адис жок учурда милдеттери башталгыч класстын мугалимине жүктөлөт.

«Дене тарбия» предметин 1-11-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан бөлүнгөн.

«Аскерге чейинки даярдоо» предметине бөлүнгөн сааттардын эсебинен апрель-май айларында үч күн аралыгында (18 саат) 11-класстарынын окуучу балдары үчүн талаа-окуулары, ал эми 11-класстардын окуучу кыздары үчүн дарылоо мекемелеринде медициналык-санитардык даярдоо (18 саат) боюнча тажрыйбалык сабактар өткөрүлөт.

Төмөнкү предметтер боюнча сабактарды өткөрүүдө класстар 2 тайпага бөлүнөт:

- «Кыргыз тили» предметин орус, өзбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептерде окутууда; «Орус тили» предметин кыргыз, өзбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептерде окутууда, ошондой эле чет тилин окутууда – 1-9-класстарда окуучулардын топтолушу 30 жана андан ашык болсо, 10-11-класстарда окуучулардын топтолушу 25 жана андан ашык болсо;
- «Информатика» предметин 5-9-класстарда окутууда окуучулардын саны 25 же андан ашык болсо;
- «Технология» (эмгекке үйрөтүү, чийме жана дизайн) предметин 5-9-класстарда окутууда окуучулардын саны 30 же андан ашык болсо;
- мектеп-гимназияларда жана мектеп-лицейлерде жогоруда аталган предметтер боюнча класстар төмөнкүдөй топтолгондо: II баскычтын класстарында 25 же андан ашык окуучу болсо, III баскычтын класстарында 20 же андан ашык окуучу болсо тайпаларга бөлүштүрүлөт.

Жалпы билим берүү программалардын өздөштүрүлүшү кезектеги контролдоо менен коштолот. Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын 52-54-пункттарына ылайык окуу программасынын мазмунун (күтүлүүчү натыйжаларды) өздөштүрүү деңгээлин текшерүү максатында окуучулардын окуудагы жетишкендиктерин баалоо диагностикалык, формативдик жана суммативдик түрлөрдө өткөрүлөт.

Диагностикалык баалоо окуучунун деңгээлин аныктоо үчүн окуу процессинин башталышында өткөрүлөт.

Формативдик баалоо – класста оозеки сурамжылоо, жазуу иши, тест жана байкоо аркылуу жүргүзүлүп, үзгүлтүксүз кайтарым байланыш камсыздалат. Мугалим окуу процессин өз убагында түзөйт, окуучулардын мүмкүн болуучу кемчиликтерин жана жетишпегендиктерин жыйынтыктоочу (суммативдик) баалоого чейин четтетет.

Суммативдик баалоо окуу программаларынын окутуу блогунун/өткөн темалардын аягында жыйынтыктоочу бааларды коюу менен өткөрүлөт.

Суммативдик баалоо мектеп календарына (чейрек, жарым жылдык, окуу жылы) ылайык өткөрүлөт жана учурда иштеп жаткан ченемдерге жана критерийлерге жараша аткарылат.

Жалпы билим берүү уюмдарында тарбиялоо иштери Кыргыз Республикасынын Президентин 2021-жылдын 29-январындагы №1 «Инсандын руханий-адеп-ахлактык өнүгүүсү жана дене тарбиясы жөнүндө» Жарлыгына жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2020-жылдын 13-ноябрындагы №39 “2021-2026-жылдары Кыргыз Республикасында Кыргыз жараны деп жарандардын өзүн таануусун өнүктүрүүнүн концепциясы жөнүндө» токтомуна ылайык класстык жана классган тышкаркы иш-чаралар аркылуу жүргүзүлөт.

Уюштуруу иш-чаралары:

Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын 26-пунктуна ылайык түрлөрүнө жана менчиктик таризине карабастан бардык жалпы билим берүү уюмдарында беш күндүк окуу жумалыгы орнотулат.

Мектеп-гимназиялар жана мектеп-лицейлер «Тандоо боюнча предмети» компонентин ишке ашырып жатканды-гын эске алуу менен жумалык окуу жүктөмү 30 окуу сааттан ашкан учурда аларды сабактардан кийин же жуманын алтынчы күнүндө окутууга жол берилет.

Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын 58- жана 59-пункттарына ылайык 1-2-класстарда окуучулардын окуудагы жетишкендиктерин баалоо белги койбостон, сапаттык жана сыпаттоо ыкмаларын колдонуу менен жүргүзүлөт. 3-класстан баштап баалоо белгилерин коюу киргизилет жана сапаттык менен сыпаттоо ыкмаларын колдонууга да мүмкүнчүлүк берилет.

Мамлекеттик жана муниципалдык жалпы билим берүү мектептеринде базистик окуу планынын мамлекеттик жана мектептик компоненттерин ишке ашыруу республикалык бюджеттин эсебинен каржыланат.

Мектеп-гимназияларда (5-11-класстар) жана мектеп-лицейлеринде (8-11-класстар) мектептик компоненти жана «Тандоо үчүн предметтер» компоненти Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 23-июлундагы №336 токтомуна ылайык ийримдин жетекчилерине каралган ставкалардын эсебинен каржыланат. Аталган токтомдо «Мектеп-лицейлердин (8-11-класстар) жана мектеп-гимназиялардын (5-11-класстар) сметаларында, тийиштүү шарттар камсыздалган жана санитардык-гигиеналык талаптар сакталган учурда ар бир комплект класска ийримдерди, клубдарды, студияларды, бирикмелерди уюштуруу үчүн ийримдин жетекчисинин бирден ашык эмес ставкасы; лицейдик класстардагы айрым лекцияларга, циклдерге, курстарга жогорку квалификациясы бар адистер менен түзүлгөн келишимдин негизинде – ийримдин жетекчисинин 0,5тен ашпаган ставкасы каралат» деп бекитилген.

Жалпы билим берүү уюмдары базистик окуу планынан тышкары предметтерин тереңдетип окутуу үчүн ата-энелердин, демөөрчүлөрдүн жана жергиликтүү бюджеттин эсебинен окуучуларга кошумча акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарын көрсөтүүгө укуктуу. Кошумча акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарынын бааларынын прейскуранты Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 20-сентябрындагы №563 «Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү уюмдарын каржылоонун жан башына принцибине которуу жөнүндө» токтомуна ылайык жыл сайын Министрликтин буйругу менен бекитилет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 23-июлундагы №336 «Билим берүү уюмдарынын болжолдуу типтүү штаттарын бекитүү жөнүндөгү» токтомуна ылайык жалпы билим берүү уюмдарынын штаттык бирдиктери (ставкалары) окуучуларынын санына жараша болот.

Түрлөрү жана таандык тариздерине карабастан бардык жалпы билим берүү уюмдарында 2023-2024-окуу жылын баштоо жана аяктоо мөөнөттөрү, ошондой эле 2023-2024-окуу жылындагы мектептик каникулдардын графиги жөнүндө маалымат кошумча берилет.

Сабактын узактыгы 1-класста – 40 минутаны, 2-11-класстарда – 45 минутаны түзөт.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 11-апрелиндеги №201 токтому менен бекитилген санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге (11-бөлүк) ылайык окуу-тарбиялоо процессин уюштурууда төмөнкүлөрдү аткаруу зарыл:

- сабактар 8:00 сааттан эрте башталбайт;
- эки сменада иштеген жалпы билим берүүчү мектептердин 1-, 5-, 9-, 11-класстарында жана компенсацияланган окутуучу класстарда окутуу биринчи сменада уюштурулушу керек;
- бардык предметтер боюнча үй тапшырмалардын көлөмү аны аткарууга кеткен убакыттан ашпагандай болушу керек (астрономиялык сааттарда): 2-3-класстарда – 1,5 саат, 4-5-класстарда – 2 саат, 6-8-класстарда – 2,5 саат, 9-11-класстарда – 3,5 саатка чейин;
- жалпы билим берүү уюмдарында сабактардын жүгүртмөсү Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 11-апрелиндеги №201 «Жалпы билим берүү уюмдарында окутуунун шарттарына жана уюштуруусуна карата санитардык-эпидемиологиялык талаптары жөнүндө» токтомунун №6 тиркемесиндеги 164-169-пункттарга ылайык түзүлөт.

Окуу процесси жүрүп жаткан кезде окуучуларды айылчарба иштерине тартууга тыюу салынат.

2023-2024-окуу жылына карата Базистик окуу пландарынын негизинде даярдалган мамлекеттик/муниципалдык жалпы билим берүү уюмдарынын окуу пландары тийиштүү райондук/шаардык билим берүү бөлүмдөрү менен макулдашылат.

Мамлекеттик эмес жалпы билим берүү уюмдарынын, республиканын карамагындагы жалпы билим берүү уюмдарынын жана кесиптик окуу жайларына караштуу жалпы билим берүү уюмдарынын 2023-2024-окуу жылына карата Базистик окуу пландарынын негизинде даярдалган окуу пландары Министрлик менен 2023-жылдын 25-августуна чейин макулдашылат.

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

к Базисным учебным планам на 2023-2024 учебный год для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики

Базисные учебные планы для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики разработаны в соответствии с Законом Кыргызской Республики «Об образовании», Государственным образовательным стандартом среднего общего образования Кыргызской Республики, утвержденным постановлением Кабинета Министров Кыргызской Республики от 22 июля 2022 года №393, «Санитарно-эпидемиологическими требованиями к условиям и организации обучения в общеобразовательных организациях (приложение 6), утвержденными постановлением Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года №201, а также другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики в области образования.

В целях повышения психолого-педагогической готовности детей раннего возраста и их дальнейшей социальной адаптации к обучению в общеобразовательной школе проводится предшкольная подготовка по 480-часовой программе «Нариste» детей, не посещающих дошкольные организации.

Базисный учебный план рассчитан на 11-летний нормативный срок освоения основных общеобразовательных программ, из них:

- в I ступени (начальное общее образование) – 4 года;
- во II ступени (основное общее образование) – 5 лет;
- в III ступени (среднее общее образование) – 2 года.

Базисный учебный план устанавливает по начальному общему, основному общему и среднему общему образованию перечень учебных предметов и объемы учебной нагрузки обучающихся в соответствии с их возрастными особенностями, реализует требования к организации и проведению учебно-воспитательного процесса.

Базисные учебные планы обеспечивают использование основных общеобразовательных программ и учебно-методических комплексов, рекомендумых Министерством образования и науки Кыргызской Республики (далее – Министерство).

Базисный учебный план фиксирует по классам недельную и предельную учебную нагрузку обучающихся в следующем объеме **при пятидневной учебной неделе:**

Классы	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Недельная учебная нагрузка	21	23	23	23	28	29	30	30	30	30	30
Предельная учебная нагрузка	21	23	23	23	29	30	32	33	33	34	34

Предельная учебная нагрузка в каждом классе является максимально допустимой нагрузкой и не подлежит изменению.

Государственный компонент (инвариантный) образует базовую часть Базисного учебного плана, обеспечивает единое школьное образовательное пространство на территории Кыргызской Республики и является обязательным для всех общеобразовательных организаций независимо от их типов и форм собственности.

Государственный компонент гарантирует освоение обучающимися базового уровня общеобразовательной подготовки, приобщение их к национальным и общечеловеческим ценностям для развития личности с активной жизненной позицией.

Сокращение нормативного срока освоения основных общеобразовательных программ начального общего, основного общего и среднего общего образования и передача учебных часов, определенных для предметов государственного компонента, на изучение других предметов не допускается.

Школьный компонент (вариативный) Базисного учебного плана отражает образовательное направление (особенность) общеобразовательной организации и выражает согласованные потребности и способности обучающихся и их родителей (законных представителей).

Школьный компонент реализует социальный заказ обучающихся и их родителей (законных представителей) в углубленном изучении предметов государственного компонента

и разрабатывается самостоятельно общеобразовательной организацией.

Компонент «Предметы по выбору» (вариативный) – это предметы или элективные, профильные курсы, определяющие направления гимназий/лицеев, предоставляемые в обязательном порядке на выбор обучающимся. Обучающиеся выбирают для изучения предметы, учебная нагрузка по которым не должна превышать предельно допустимую недельную нагрузку.

Предметы в Базисном учебном плане распределены по следующим образовательным областям: филологическая, социальная, математическая, естественно-научная, искусство и технология, культура здоровья.

Предметы «Кыргызский язык», «Русский язык», «Узбекский язык» и «Таджикский язык», как родные языки, изучаются с 1 по 11 классы. Количество учебных часов, определенных на изучение «Кыргызского языка», «Русского языка», как второго в школах с кыргызским, русским, узбекским и таджикским языками обучения, зависит от языка обучения в конкретной общеобразовательной организации.

На изучение предмета «Кыргызская литература» в школах с кыргызским языком обучения в 5-8 классах выделено по 2 часа в неделю, в 9-11 классах – по 3 часа в неделю. На изучение предмета «Кыргызская литература» в 5-11 классах школ с русским, узбекским и таджикским языками обучения выделяется по 1 часу в неделю.

На изучение предмета «Русская литература» в 5-9 классах школ с русским языком обучения отведено по 2 часа в неделю, в 10, 11 классах – по 3 часа в неделю. На изучение предмета «Русская литература» в 5, 6, 8 классах школ с кыргызским языком обучения выделено по 1 часу в неделю, в 7, 9-11 классах – по 2 часа в неделю.

На изучение предметов «Кыргызская литература» и «Русская литература» в 5-11 классах школ с узбекским и таджикским языками обучения отведено по 1 часу в неделю.

На изучение предметов «Узбекская/Таджикская литература» в 5 классах школ с узбекским/таджикским языками обучения выделено 2 часа в неделю, в 6-11 классах – по 1 часу в неделю.

Изучение иностранного языка проводится с 3 по 11 классы. В школах с кыргызским и русским языками обучения на изучение иностранного языка для 3-4, 7-11 классов выделено по 2 часа в неделю, в 5-6 классах - по 3 часа в неделю.

В школах с узбекским/таджикским языками обучения на изучение иностранного языка для 3-7 классов выделено по 2 часа в неделю, в 8-11 классах - по 1 часу в неделю.

В школах с узбекским/таджикским языками обучения изучение иностранного языка может быть увеличено за счет средств родителей, спонсоров и местного бюджета через предоставление дополнительных образовательных услуг.

Предмет «История» изучается с 5 по 11 классы по 2 часа в неделю. Курсы «История Кыргызстана» и «Мировая история» изучаются последовательно как единый предмет и в классном журнале обозначаются единым названием «История». Учащиеся выпускных 9 и 11 классов сдают государственный экзамен по предмету «История Кыргызстана».

В 2023-2024 учебном году предмет «Человек и общество» вводится в 7 и 8 классы. Следовательно, изучение предмета «Человек и общество» осуществляется с 5 по 11 классы по 1 часу в неделю в соответствии с предметным стандартом, утвержденным приказом Министерства от 19 сентября 2022 г. №1829/1. Обучение проводится по концентрическому принципу, при котором содержательные линии раскрываются в трех контекстах: личностном (сам ученик, его семья, друзья), социальном (местное социальное окружение), глобальном (участие в жизни мирового сообщества).

В соответствии с указом Президента Кыргызской Республики №177 от 7 июня 2022 г. о реализации государственной политики в области религиоведческого образования и повышения религиозной грамотности среди подрастающего поколения на 2023-2024 учебный год в 7-8 классы вводится предмет «История развития религий», на изучение которого выделено по 1 часу в неделю. Преподавание предмета «История развития религий» проводится согласно учебной программе и учебно-методическому комплексу, разработанным в соответствии с предметным стандартом, утвержденным приказом Министерства от 19 сентября 2022 г. №1829/1, теологами и учителями предмета «История», прошедшими проверку в Государственном комитете национальной безопасности Кыргызской Республики и Министерстве внутренних дел Кыргызской Республики.

Предмет «Математика» изучается с 1 по 6 классы, а в 7-11 классах занятия по предметам «Алгебра» и «Геометрия» проводятся раздельно и запись в классном журнале ведется раздельно. Разделение учебных часов по полугодиям по предметам «Алгебра» и «Геометрия» в 7-11 классах позволяет координировать часовую нагрузку на определенные темы образовательных программ по указанным предметам.

Интегрированный предмет «Я и мир» изучается в 1-4 классах по 2 часа в неделю и направлен на формирование взгляда обучающихся начальной школы на мир как единое взаимо-связанное целое, ценностное отношение к миру и жизнедеятельность в системе «природа – общество – человек».

Интегрированный предмет «Естествознание» изучается в 5 классе по 2 часа в неделю согласно предметному стандарту, утвержденному приказом Министерства от 19 сентября 2022 г. №1829/1, и учебной программе. В содержание интегрированного предмета «Естествознание» включены вопросы зеленой экономики, изменения климата и устойчивого развития. Предмет «Естествознание» направлен на формирование естественнонаучной грамотности и является пропедевтикой для следующих предметов основной и старшей школы – биологии, географии, физики, химии и астрономии, а также «Человек и общество» (в плане изучения естественнонаучных основ культуры здоровья и ОБЖ),

Предметы «Биология» и «География» изучаются в 6-9 классах по 2 часа в неделю и в 10-11 классах – по 1 часу в неделю.

Предмет «Физика» изучается в 7-9 классах по 2 часа в неделю, в 10 классе - 3 часа в неделю. В 11 классе предмет «Физика. Астрономия» изучается как интегрированный курс в объеме 3 часа в неделю и в классном журнале обозначается единым названием «Физика. Астрономия».

Изучение предмета «Химия» проводится с 8 по 11 классы с учебной нагрузкой по 2 часа в неделю.

В соответствии с пунктом 3 приложений 1 к постановлению Правительства Кыргызской Республики от 23 июля 2018 года №336 установлено, что «должность «лаборант» вводится при наличии оборудованных лабораторий в 7-11 классах». В случае их отсутствия, его функциональные обязанности возлагаются на учителя соответствующего предмета естественно-научного направления.

Предмет «Информатика» изучается в 5-7, 9 классах в объеме по 1 часу в неделю, в 8 классе – 2 часа в неделю.

Интегрированный предмет «Технология» (труд, черчение и дизайн)» изучается в 5, 6, 8, 9 классах по 1 часу в неделю, в 7 классе – во втором полугодии – 1 час в неделю.

Предмет «Изобразительно-художественное творчество» изучается с 1 по 7 классы: в 1-2 классах отведено по 2 часа в неделю, в 3-6 классах – по 1 часу и в 7 классе – в первом полугодии 1 час в неделю.

Предмет «Музыка» изучается в 1-2 классах по 2 часа в неделю и в 3-7 классах – по 1 часу в неделю. К преподаванию предмета «Музыка» привлекаются учителя, имеющие специальность по музыкальному направлению, в крайнем случае их обязанности возлагаются на учителя начальных классов.

На предмет «Физическая культура» с 1 по 11 классы выделено по 2 часа в неделю.

Для юношей – учащихся 11 классов проводятся учебно-полевые сборы в течение трех дней (18 часов) в апреле-мае за счет часов, отведенных на предмет «Допризывная подготовка», а для девушек – учениц 11 классов – практические занятия по медико-санитарной подготовке (18 часов) в лечебных учреждениях.

При проведении занятий по следующим предметам классы делятся на 2 подгруппы:

- при изучении предмета «Кыргызский язык» в школах с русским, узбекским и таджикским языками обучения, предмета «Русский язык» в школах с кыргызским, узбекским и таджикским языками обучения, а также иностранного языка – при наполняемости в 1-9 классах 30 и более учащихся, в 10-11 классах – при наполняемости 25 и более учащихся;

- по предмету «Информатика» в 5-9 классах с численностью 25 и более учащихся;

- по предмету «Технология» (трудовое обучение, черчение, дизайн) – при наполняемости в 5-9 классах 30 и более учащихся;

- в школах-гимназиях и школах-лицеях по вышеуазанным предметам деление классов на подгруппы осуществляется при следующей наполняемости: классы II ступени 25 и более учащихся, классы III ступени 20 и более учащихся.

Текущий контроль учебных достижений обучающихся проводится с целью проверки уровня освоения содержания общеобразовательной программы (ожидаемых результатов) проводится в виде диагностического, формативного и суммативного оценивания согласно пунктам 52-54 Государственного образовательного стандарта школьного общего образования Кыргызской Республики.

Диагностическое оценивание проводится в начале учебного процесса для определения уровня обучающегося.

Формативное оценивание проводится в классе посредством устного опроса, письменных работ, тестов и наблюдений, при котором обеспечивается непрерывная обратная связь, при котором учитель своевременно корректирует учебный процесс, устраняет возможные пробелы и недочеты обучающихся до проведения суммативного оценивания.

Суммативное оценивание проводится в конце учебного блока/сквозных тем общеобразовательных программ с выставлением итоговых отметок.

Итоговое оценивание проводится в соответствии со школьным календарем (четверть, полугодие, учебный год) и выполняется согласно действующим нормам и критериям.

Воспитательная работа в общеобразовательных организациях, осуществляемая через классные и внеклассные мероприятия, ведется в соответствии с Указом Президента Кыргызской Республики «О духовно-нравственном развитии и физическом воспитании личности» от 29 января 2021 г. №1 и Концепции развития гражданской идентичности Кыргыз жараны в Кыргызской Республике на период 2021-2026 годы», утвержденной Указом Президента Кыргызской Республики от 13 ноября 2020 г. №39.

Организационные мероприятия:

В соответствии с пунктом 26 Государственного образовательного стандарта школьного общего образования Кыргызской Республики для всех общеобразовательных организаций независимо от типов и форм собственности устанавливается пятидневная учебная неделя.

Учитывая, что школы-гимназии и школы-лицеи реализуют компонент «Предметы по выбору» допускается их реализация после учебных занятий или на шестой день недели в случае превышения недельной учебной нагрузки в 30 учебных часов.

В соответствии с пунктами 58 и 59 Государственного образовательного стандарта школьного общего образования Кыргызской Республики в 1-2 классах достижения обучающихся проводится безотметочно, с использованием качественных и описательных способов. С 3 класса начинается введение отметок и возможно использование качественных и описательных способов оценивания.

Реализация в государственных и муниципальных общеобразовательных школах государственного и школьного компонентов Базисного учебного плана финансируются за счет республиканского бюджета.

В школах-гимназиях (5-11 классы) и в школах-лицеях (8-11 классы) школьный компонент и компонент «Предметы по выбору» финансируются за счет ставок, предусмотренных для руководителей кружков согласно постановлению Правительства Кыргызской Республики от 23 июля 2018 года №336. Указанным постановлением установлено, что «в сметах школ-лицеев (с 8 по 11 классы), школ-гимназий (с 5 по 11 классы) при наличии соответствующих условий и соблюдении санитарно-гигиенических требований дополнительно выделяется на каждый класс-комплект для организации кружков, клубов, студий, объединений - по одной ставке руководителя кружка; для оплаты отдельных лекций, циклов, курсов на основе договора со специалистами высшей квалификации в лицейских классах – не более 0,5 ставки руководителя кружка».

Общеобразовательные организации вправе оказывать дополнительные платные образовательные услуги обучающимся в углубленном изучении предметов сверх базисного плана за счет родителей, спонсоров и местного бюджета. Прейскурант цен дополнительных платных образовательных услуг ежегодно утверждается приказом Министерства согласно постановлению Правительства Кыргызской Республики от 20 сентября 2011 г. №563 «О переводе общеобразовательных организаций Кыргызской Республики на подушевой принцип финансирования».

Количество штатных единиц (ставок) общеобразовательных организаций зависит от численности их обучающихся согласно постановлению Правительства Кыргызской Республики от 23 июля 2018 года №336 «Об утверждении примерных типовых штатов образовательных организаций».

Информация о сроках начала и завершения 2023-2024 учебного года в общеобразовательных организациях всех видов и форм собственности, а также график школьных каникул на 2023-2024 учебный год будет предоставлена дополнительно.

Продолжительность урока в 1 классе составляет 40 минут, во 2-11 классах – по 45 минут.

При организации учебно-воспитательного процесса необходимо соблюдать следующие санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных организациях», утвержденным постановлением Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года № 201 (раздел 11):

- учебные занятия начинаются не ранее 8.00 часов;

- в общеобразовательных школах, обучающихся в две смены, обучение 1, 5, 9, 11 классов и классов компенсирующего обучения должно быть организовано в первую смену;

- объем домашних заданий по всем предметам должен быть таким, чтобы затраты времени на его выполнение не превышали (в астрономических часах): во 2-3 классах – 1,5 часа, в 4-5 классах – 2 часа, в 6-8 классах – 2,5 часа, в 9-11 классах – до 3,5 часов.

- расписание занятий в общеобразовательных организациях составляется в соответствии с пунктами 164-169 приложения №6 «Санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных организациях» к постановлению Правительства Кыргызской Республики от 11 апреля 2016 года №201.

Привлечение учащихся на сельскохозяйственные работы во время учебного процесса запрещается.

Учебные планы государственных/муниципальных общеобразовательных организаций, разработанные на основе Базисных учебных планов на 2023-2024 учебный год, проходят согласование в соответствующих районных/городских отделах образования.

Учебные планы негосударственных общеобразовательных организаций, общеобразовательных организаций республиканского подчинения и общеобразовательных организаций при профессиональных учебных организациях, разработанные на основе Базисных учебных планов на 2023-2024 учебный год, проходят согласование в Министерстве до 25 августа 2023 года.

Тиркеме
Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин 2023-жылдын 1-августу, №4807/1 буйругу менен бекитилди

ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ МЕКТЕПТЕР ҮЧҮН (кыргыз тилинде окутуучу)

Билим берүү тармагы	Окуу предмети	Класстар боюнча базистик вариант										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологиялык	Кыргыз тили жана адабий окуу	6	7	7	7							
	Кыргыз тили					4	4	3	2	2	2	3
	Кыргыз адабияты					2	2	2	2	3	3	3
	Орус тили жана окуу	3	3	3	3							
	Орус тили					2	2	2	1	1	2	2
	Орус адабияты					1	1	2	1	2	2	2
	Чет тили			2	2	3	3	2	2	2	2	2
Социалдык	Тарых					2	2	2	2	2	2	2
	Адам жана коом (финансылык жана салык сабаттуулукту камтуу менен)					1	1	1	1	1	1	1
	Диндердин өнүгүү тарыхы							1	1	1		
Математикалык	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3/2	3/2	3/3	3/2	3/3
	Геометрия							1/2	1/2	1/1	1/2	1/1
Табигый-илимий	Мен жана дүйнө. Табият таануу	2	2	2	2	2						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
	Химия								2	2	2	2
Искусство жана технология	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (эмгек, чийме жана дизайн)					1	1	0/1	1	1		
	Көркөм өнөр	2	2	1	1	1	1	1/0				
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
Ден соолук маданияты	Дене тарбия	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Аскерге чейинки даярдык										2	2
Мамлекеттик компонент		**21**	**23**	**23**	**23**	**27**	**29**	**30**	**29**	**30**	**29**	**30**
Мектептик компонент						**1**			**1**		**1**	
Жумалык окуу жүктөмү		**21**	**23**	**23**	**23**	**28**	**29**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**

ДЛЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛ (с русским языком обучения)

Образовательная область	Учебный предмет	Базисный вариант по классам										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологическая	Кыргызский язык и чтение	3	3	3	3							
	Кыргызский язык					2	2	3	2	3	3	4
	Кыргызская литература					1	1	1	1	1	1	1
	Русский язык и чтение	6	7	7	7							
	Русский язык					4	4	3	2	2	2	2
	Русская литература					2	2	2	2	2	3	3
	Иностранный язык			2	2	3	3	2	2	2	2	2
Социальная	История					2	2	2	2	2	2	2
	Человек и общество (с учетом финансовой и налоговой грамотности)					1	1	1	1	1	1	1
	История развития религий							1	1	1		
Математическая	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3/2	3/2	3/3	3/2	3/3
	Геометрия							1/2	1/2	1/1	1/2	1/1
Естественно-научная	Я и мир. Естествознание	2	2	2	2	2						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
	Химия								2	2	2	2
Искусство и технология	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (труд, черчение и дизайн)					1	1	0/1	1	1		
	Изобразительно-художественное творчество	2	2	1	1	1	1	1/0				
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
Культура здоровья	Физическая культура	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Допризывная подготовка										2	2
Государственный компонент		**21**	**23**	**23**	**23**	**27**	**29**	**30**	**30**	**30**	**29**	**30**
Школьный компонент						**1**					**1**	
Недельная учебная нагрузка		**21**	**23**	**23**	**23**	**28**	**29**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**

ДЛЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛ (с узбекским/таджикским языком обучения)

Образовательная область	Учебный предмет	Базисный вариант по классам										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологическая	Кыргызский язык и чтение	2	2	2	2							
	Кыргызский язык					2	2	2	2	2	3	4
	Кыргызская литература					1	1	1	1	1	1	1
	Русский язык и чтение	2	2	1	1							
	Русский язык					2	2	2	2	2	2	2
	Русская литература					1	1	1	1	1	1	1
	Узбекский/Таджикский язык и чтение	5	6	7	7							
	Узбекский/Таджикский язык					3	3	2	1	2	2	2
	Узбекская/Таджикская литература					2	1	1	1	1	1	1
	Иностранный язык			2	2	2	2	2	1	1	1	1
Социальная	История					2	2	2	2	2	2	2
	Человек и общество (с учетом финансовой и налоговой грамотности)					1	1	1	1	1	1	1
	История развития религий							1	1	1		
Математическая	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3/2	3/2	3/3	3/2	3/3
	Геометрия							1/2	1/2	1/1	1/2	1/1
Естественно-научная	Я и мир. Естествознание	2	2	2	2	2						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
	Химия								2	2	2	2
Искусство и технология	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (труд, черчение и дизайн)					1	1	0/1	1	1		
	Изобразительно-художественное творчество	2	2	1	1	1	1	1/0				
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
Культура здоровья	Физическая культура	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Допризывная подготовка										2	2
Государственный компонент		**21**	**23**	**23**	**23**	**28**	**29**	**30**	**30**	**30**	**29**	**30**
Школьный компонент											**1**	
Недельная учебная нагрузка		**21**	**23**	**23**	**23**	**28**	**29**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**

МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯЛАР ҮЧҮН (кыргыз тилинде окутуучу)

Билим берүү тармагы	Окуу предмети	Класстар боюнча базистик вариант										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологиялык	Кыргыз тили жана окуу	6	7	7	7							
	Кыргыз тили					4	4	3	2	2	2	3
	Кыргыз адабияты					2	2	2	2	3	3	3
	Орус тили жана окуу	3	3	3	3							
	Орус тили					2	2	2	1	1	2	2
	Орус адабияты					1	1	2	1	2	2	2
	Чет тили			2	2	3	3	2	2	2	2	2
Социалдык	Тарых					2	2	2	2	2	2	2
	Адам жана коом (финансылык жана салык сабаттуулукту камтуу менен)					1	1	1	1	1	1	1
	Диндердин өнүгүү тарыхы							1	1	1		
Математикалык	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3/2	3/2	3/3	3/2	3/3
	Геометрия							1/2	1/2	1/1	1/2	1/1
Табигый-илимий	Мен жана дүйнө. Табият таануу	2	2	2	2	2						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
	Химия								2	2	2	2
Искусство жана технология	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (эмгек, чийме жана дизайн)					1	1	0/1	1	1		
	Көркөм өнөр	2	2	1	1	1	1	1/0				
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
Ден соолук маданияты	Дене тарбия	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Аскерге чейинки даярдык										2	2
Мамлекеттик компонент		**21**	**23**	**23**	**23**	**27**	**29**	**30**	**29**	**30**	**29**	**30**
Мектеп компоненти						**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Жумалык окуу жүктөмү		**21**	**23**	**23**	**23**	**28**	**30**	**31**	**30**	**31**	**30**	**31**
Тандоо үчүн предметтер						**1**		**1**	**3**	**2**	**4**	**3**
Чектелген окуу жүктөмү		**21**	**23**	**23**	**23**	**29**	**30**	**32**	**33**	**33**	**34**	**34**

ДЛЯ ШКОЛ-ГИМНАЗИЙ (с русским языком обучения)

Образовательная область	Учебный предмет	Базисный вариант по классам										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологическая	Кыргызский язык и чтение	3	3	3	3							
	Кыргызский язык					2	2	3	2	3	3	4
	Кыргызская литература					1	1	1	1	1	1	1
	Русский язык и чтение	6	7	7	7							
	Русский язык					4	4	3	2	2	2	2
	Русская литература					2	2	2	2	2	3	3
	Иностранный язык			2	2	3	3	2	2	2	2	2
Социальная	История					2	2	2	2	2	2	2
	Человек и общество (с учетом финансовой и налоговой грамотности)					1	1	1	1	1	1	1
	История развития религий							1	1	1		
Математическая	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3/2	3/2	3/3	3/2	3/3
	Геометрия							1/2	1/2	1/1	1/2	1/1
Естественно-научная	Я и мир. Естествознание	2	2	2	2	2						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
	Химия								2	2	2	2
Искусство и технология	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (труд, черчение и дизайн)					1	1	0/1	1	1		
	Изобразительно-художественное творчество	2	2	1	1	1	1	1/0				
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
Культура здоровья	Физическая культура	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Допризывная подготовка										2	2
Государственный компонент		**21**	**23**	**23**	**23**	**27**	**29**	**30**	**30**	**30**	**29**	**30**
Школьный компонент						**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Недельная учебная нагрузка		**21**	**23**	**23**	**23**	**28**	**30**	**31**	**31**	**31**	**30**	**31**
Предметы по выбору						**1**		**1**	**2**	**2**	**4**	**3**
Предельная учебная нагрузка		**21**	**23**	**23**	**23**	**29**	**30**	**32**	**33**	**33**	**34**	**34**

МЕКТЕП-ЛИЦЕЙЛЕР ҮЧҮН (кыргыз тилинде окутуучу)

Билим берүү тармагы	Окуу предмети	Класстар боюнча базистик вариант										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологиялык	Кыргыз тили жана окуу	6	7	7	7							
	Кыргыз тили					4	4	3	2	2	2	3
	Кыргыз адабияты					2	2	2	2	3	3	3
	Орус тили жана окуу	3	3	3	3							
	Орус тили					2	2	2	1	1	2	2
	Орус адабияты					1	1	2	1	2	2	2
	Чет тили			2	2	3	3	2	2	2	2	2
Социалдык	Тарых					2	2	2	2	2	2	2
	Адам жана коом (финансылык жана салык сабаттуулукту камтуу менен)					1	1	1	1	1	1	1
	Диндердин өнүгүү тарыхы							1	1	1		
Математикалык	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3/2	3/2	3/3	3/2	3/3
	Геометрия							1/2	1/2	1/1	1/2	1/1
Табигый-илимий	Мен жана дүйнө. Табият таануу	2	2	2	2	2						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
	Химия								2	2	2	2
Искусство жана технология	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (эмгек, чийме жана дизайн)					1	1	0/1	1	1		
	Көркөм өнөр	2	2	1	1	1	1	1/0				
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
Ден соолук маданияты	Дене тарбия	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Аскерге чейинки даярдык										2	2
Мамлекеттик компонент		**21**	**23**	**23**	**23**	**27**	**29**	**30**	**29**	**30**	**29**	**30**
Мектеп компоненти						**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Жумалык окуу жүктөмү		**21**	**23**	**23**	**23**	**28**	**30**	**31**	**30**	**31**	**30**	**31**
Тандоо үчүн предметтер						**1**		**1**	**3**	**2**	**4**	**3**
Чектелген окуу жүктөмү		**21**	**23**	**23**	**23**	**29**	**30**	**32**	**33**	**33**	**34**	**34**

ДЛЯ ШКОЛ-ЛИЦЕЕВ (с русским языком обучения)

Образовательная область	Учебный предмет	Базисный вариант по классам										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологическая	Кыргызский язык и чтение	3	3	3	3							
	Кыргызский язык					2	2	3	2	3	3	4
	Кыргызская литература					1	1	1	1	1	1	1
	Русский язык и чтение	6	7	7	7							
	Русский язык					4	4	3	2	2	2	2
	Русская литература					2	2	2	2	2	3	3
	Иностранный язык			2	2	3	3	2	2	2	2	2
Социальная	История					2	2	2	2	2	2	2
	Человек и общество (с учетом финансовой и налоговой грамотности)					1	1	1	1	1	1	1
	История развития религий							1	1	1		
Математическая	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3/2	3/2	3/3	3/2	3/3
	Геометрия							1/2	1/2	1/1	1/2	1/1
Естественно-научная	Я и мир. Естествознание	2	2	2	2	2						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
	Химия								2	2	2	2
Искусство и технология	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (труд, черчение и дизайн)					1	1	0/1	1	1		
	Изобразительно-художественное творчество	2	2	1	1	1	1	1/0				
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
Культура здоровья	Физическая культура	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Допризывная подготовка										2	2
Государственный компонент		**21**	**23**	**23**	**23**	**27**	**29**	**30**	**30**	**30**	**29**	**30**
Школьный компонент						**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Недельная учебная нагрузка		**21**	**23**	**23**	**23**	**28**	**30**	**31**	**31**	**31**	**30**	**31**
Предметы по выбору						**1**		**1**	**2**	**2**	**4**	**3**
Предельная учебная нагрузка		**21**	**23**	**23**	**23**	**29**	**30**	**32**	**33**	**33**	**34**	**34**

ДЛЯ ИЗУЧЕНИЯ РОДНОГО (ДУНГАНСКОГО) ЯЗЫКА В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ШКОЛЕ (с русским языком обучения)

Образовательная область	Учебный предмет	Базисный вариант по классам										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологическая	Кыргызский язык и чтение	2	2	2	2							
	Кыргызский язык					2	2	2	2	2	3	3
	Кыргызская литература					1	1	1	1	1	1	1
	Русский язык и чтение	6	7	7	7							
	Русский язык					4	3	3	2	2	2	2
	Русская литература					2	2	2	1	2	3	3
	Родной (дунганский) язык		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Иностранный язык			2	2	3	3	2	2	2	2	2
Социальная	История					2	2	2	2	2	2	2
	Человек и общество (с учетом финансовой и налоговой грамотности)					1	1	1	1	1	1	1
	История развития религий							1	1	1		
Математическая	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3/2	3/2	3/3	3/2	3/3
	Геометрия							1/2	1/2	1/1	1/2	1/1
Естественно-научная	Я и мир. Естествознание	2	2	2	2	2						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика. Астрономия							2	2	2	3	3
	Химия								2	2	2	2
Искусство и технология	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (труд, черчение и дизайн)					1	1	0/1	1	1		
	Изобразительно-художественное творчество	2	2	1	1	1	1	1/0				
	Музыка	2	2	1	1	1	1	1				
Культура здоровья	Физическая культура	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Допризывная подготовка										2	2
Государственный компонент		**21**	**23**	**23**	**23**	**28**	**29**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**
Недельная учебная нагрузка		**21**	**23**	**23**	**23**	**28**	**29**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**

2023-2024-окуу жылына август конференциясынын секциялык иш-чараларына КББАнын кызматкерлери өткөрө турган мастер-класстардын темалары

Темы мастер-классов на секционные мероприятия августовской конференции к 2023-2024 учебному году, проводимые сотрудниками КАО

№	Название	ответственные
	ЖРТ тапшырмаларында окуу сабаттуулугун баалоо Оценивание компетенций по читательской грамотности в заданиях ОРТ	Орусбаева Д.Н.
	“Диндердин өнүгүү предметин” окутуунун методологиясы	
	Мектеп предметтерин окутуунун сапатын жогорулатуу максатында ачык электрондук ресурстарды колдонуу Использование открытых электронных ресурсов в целях повышения качества преподавания школьных предметов	Ибирайым кызы Айжан
	Мектеп предметтерин окутуунун сапатын жогорулатуу үчүн STEM мамилелерин, ыкмаларын, ресурстарын колдонуу Использование STEM подходов, методов, ресурсов для повышения качества преподавания школьных предметов	Камчиева А.

Отдельная секция	ответственные
7-8-9-класстарда “Диндердин өнүгүү тарыхы” предметин окутуунун методологиясы Методология преподавания предмета «История развития религий»	Иманкулов М.К.

2023-2024-окуу жылдын 1-сентябрына карата БИРИНЧИ САБАКТАРДЫН ТЕМАЛАРЫ

ТЕМЫ ПЕРВЫХ УРОКОВ к 1 сентября 2023-2024 учебного года

№	Класстар/ классы	Тема	Сабактарды иштеп чыккандар/авторы-разработчики
	1-4-класс	“Менин өлкөм – Кыргызстан!” “Моя Родина – Кыргызстан!”	А. Бекбоева
	1-4-класс	“Биздин күчүбүз – достукта!” “В дружбе – наша сила!”	Н. Бакиева
	5-6-класс	“Санариптештирүү менин жашоомдо” “Цифровизация в моей жизни”	Д. Орусбаева К. Темирбекова
	5-6-класс	“Билимдин күчү” "Знание – сила"	Д.Орусбаева К. Темирбекова
	7-8-9-класс	“Жоопкерчиликтүү үй-бүлө – күчтүү коом” “Ответственная семья – сильное общество”	А.Ниязова Б.Алымбаева Мэлсбек Нурия
	7-8-9-класс	“Санариптик сабаттуулук – сапаттуу келечектин негизи” “Цифровая грамотность – залог качественного будущего”	Мэлсбек Нурия
	10-11-класс	“Туура кесипти тандаганың – ийгиликтүү келечекке жол салганың” "Правильный выбор профессии – успешный путь в будущее"	А. Ниязова А. Батыркулова Б. Алымбаева
	10-11-класс	"Нарктуу кыргыз жараны – өлкөнүн келечеги" "Благородный, достойный гражданин “Кыргыз жараны" – будущее страны”	М. Иманкулов

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮ УЮМДАРЫНЫН МУГАЛИМДЕРИ ҮЧҮН КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫНЫН КЫЗМАТКЕРЛЕРИ ТАРАБЫНАН ӨТКӨРҮЛӨ ТУРГАН ВЕБИНАРЛАРДЫН

ГРАФИГИ

ГРАФИК ПРОВЕДЕНИЯ ВЕБИНАРОВ ДЛЯ ПЕДАГОГОВ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ, ПРОВОДИМЫХ СОТРУДНИКАМИ КЫРГЫЗСКОЙ АКАДЕМИИ ОБРАЗОВАНИЯ

(ссылка на ZOOM будет предоставлена позднее через территориальные органы управления образованием, размещена на сайте МОН КР)

№	Предмет	Вебинардын темасы / Тема вебинара	Жооптуулар / Ответственные	Дата	Убактысы / Время	КББАнын жооптуу кызматкери/ Ответственный сопровождающий в МОН представитель КАО
		14 августа 2023 года				
1	Мектепке чейинки билим берүү / Дошкольное образование	Мектепке чейинки билим берүү уюмдарында санариптик технологияларды колдонуунун жолдору. Пути применения цифровой технологии в дошкольных организациях.	Бакиева Н.А.	14.08.23.	9.00.-9.40.	Бакиева Н.А., КББАнын мектепке чейинки жана башталгыч мектептик билим берүү лабораториясынын башчысы. тел.: 0559 505 515, 0700 533 115
2	Для учителей биологии	Опыт работы учителя биологии штата Флорида США.	Акылай	14.08.23.	9.50.-10.30.	
3	Мектепке чейинки билим берүү / Дошкольное образование	Мектепке чейинки билим берүү уюмдарында кыргыз тилин үйрөтүүдө колдонуучу жаңы методдор жана технологиялар. Новые методы и технологии в обучении кыргызского языка в дошкольных организациях.	Бекбоева А.А.	14.08.23.	10.40.-11.20.	
4	Башталгыч билим берүү / Начальное образование (математика)	Практикага багыттап окутуу кенже мектеп окуучуларынын компетенттүүлүктөрүн калыптандыруунун негизи катары. Практико-ориентированное обучение как основа формирования компетентности младших школьников.	Аттокурова Ч.А.	14.08.23.	11.30.-12.10.	
5	Окутуу кырг. / орус тилдеринде жүргүзүлгөн мектептер үчүн Кыргыз тили. Кыргызский язык для школ с кырг./ русск. языками обучения	5-11-класстарда "Грамматикадан кепке технологиясын" колдонуу.	Рысбаев С.К.	14.08.23.	12.20.-13.00.	Батыркулова А.Б., КББАнын филологиялык билим берүү лабораториясынын башчысы. тел.: 0770 519 438
6	Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептерде Кыргыз адабияты	2023-2024-окуу жылында кыргыз адабияты предметин окутуу боюнча методикалык сунуштар.	Батыркулова А.Б.	14.08.23.	13.10.-13.50.	
7	Кыргыз тилинде окуган мектептерде орус тили. Русский язык для школ с кыргызским языком обучения	Орус тилин экинчи тил катары окутууда текстке борборлоштурулган мамиле. Текстоцентрический подход в обучении русскому языку как второму.	Булатова В.А.	14.08.23.	14.00.-14.40.	Орусбаева Д.Н., КББАнын көп тилдүү жана инклюзивдик билим берүү бөлүмүнүн башчысы. тел.: 0555 724 901
8	Русская литература в школах с кыргызским языком обучения	Адабият сабагындагы суроолор жана жооптор: канткенде окуучунун үнүн угабыз. Вопросы и ответы на уроке литературы: как услышать "голос" ученика.	Низовская И.А.	14.08.23.	14.50.-15.30	
9	Положительный опыт обучения кыргызскому языку	Опыт обучения кыргызскому языку.	Гринвальд В.	Кыргызский/ русский	15.40.-16.20	Батыркулова А.Б., КББАнын филологиялык билим берүү лабораториясынын башчысы. тел.: 0770 519 438
		15 августа 2023 года				
10	Чет тили / Иностранный язык	Англис тили сабагында долбоорлук окутуу. Проектное обучение на уроках английского языка.	Орусбаева Д.Н.	15.08.23.	9.00.-9.40.	Орусбаева Д.Н., КББАнын көп тилдүү жана инклюзивдик билим берүү бөлүмүнүн башчысы. тел.: 0555 724 901
11	Русский язык и литература для школ с русским языком обучения	Журнал русский язык и литература в школах Кыргызской Республики.	Соронкулов Г.У.	15.08.23.	9.50.-10.30.	
12	Русский язык и литература для школ с русским языком обучения	Функциональная грамотность на уроках русского языка и литературы в классах с русским языком обучения.	Матохина Т.	15.08.23.	10.40.-11.20.	
13	Тарых / История	Тарыхты (Дүйнө тарыхы. Кыргызстан тарыхы) окутуунун бүгүнкү күндөгү маселелери. Сегодняшние вопросы обучения истории (Мировая история. История Кыргызстана).	Элебесова А.Б.	15.08.23.	11.30.-12.10.	Иманкулов М.К., КББАнын социалдык-гуманитардык билим берүү лабораториясынын башчысы. тел.: 0553 867 867
14	Адам жана коом / Человек и общество	"Адам жана коом" предмети боюнча 2023-2024-окуу жылына методикалык сунуштар. Методические рекомендации по предмету "Человек и общество" на 2023-2024 учебный год.	Козубаева Б.У.	15.08.23.	12.20.-13.00.	
15	Диндердин өнүгүү тарыхы / История развития религий	"Диндердин өнүгүү тарыхы" предметин окутуу. Преподавания предмета "История развития религий".	Иманкулов М.К.	15.08.23.	13.10.-13.50.	
16	Математика	Эл аралык PISA изилдөөсүнө даярдануу максатында окуучулардын математикалык сабаттуулугун калыптандыруу. Формирование математической грамотности учащихся в целях подготовки к международному исследованию PISA.	Камчиева А.	15.08.23.	14.00.-14.40	Чыныбаев Р.Р., КББАнын табигый-илимий жана математикалык билим берүү лабораториясынын башчысы. тел.: 0700 692 858
17	Табият таануу / Естествознание	Табият таануу сабагын окутууда жаратылыш кубулуштары жөнүндөгү алгачкы түшүнүктөрдү калыптандыруу. Формирование первоначальных понятий о природных явлениях в преподавании естествознания.	Насырова А.Р.	15.08.23.	14.50.-15.30.	
		16 августа 2023 года				
18	Физика. Астрономия	2023-2024-окуу жылында физика жана астрономия предметтерин окутуу боюнча методикалык сунуштар. Методические рекомендации по преподаванию предметов физики и астрономии на 2023-2024 учебный год.	Чыныбаев Р.Р.	16.08.23.	9.00.-9.40.	Чыныбаев Р.Р., КББАнын табигый-илимий жана математикалык билим берүү лабораториясынын башчысы, тел.: 0700 692 858
19	Биология	Мектепте биологиялык билим берүүнүн актуалдуу маселелери жана аны чечүүнүн жолдору. Актуальные проблемы биологического образования в школе и пути их решения.	Сатыбекова М.А.	16.08.23.	9.50.-10.30.	
20	Химия	Заманбап билим берүү мейкиндигинде химиялык билим берүүнүн сапатын жогорулатуунун жолдору. Повышение качества химического образования в современном образовательном пространстве.	Рыспаева Б.С.	16.08.23.	10.40.-11.20.	
21	География	2023-2024-окуу жылында мектепте географияны окутуу боюнча методикалык сунуштар. Методические рекомендации по обучению географии на 2023-2024 учебный год.	Джунушалиева К.К.	16.08.23	11.30.-12.10.	
22	Аскерге чейинки даярдык / Допризывная подготовка	Жаштардын аскердик, жарандык жана патриоттук милдеттерин калыптандыруу. Формирование патриотизма, гражданского и воинского долга молодежи.	Сатаев А.Б.	16.08.23.	12.20.-13.00.	Ибирайым кызы Айжан, КББАнын технология, искусство жана ден соолук маданияты лабораториясынын башчысы. тел.: 0709 335 133
23	Көркөм өнөр жана Технология / Изобразительно-художественное творчество и Технология	"Көркөм өнөр" жана "Технология" предметтерине коюлуучу заманбап талаптар. Современные требования по предметам "Изобразительно-художественное творчество" и "Технология".	Акматов Д.А.	16.08.23.	13.10.-13.50.	
24	Музыка	Музыка сабагында музыкалык-компьютердик технологияларды колдонуунун жолдору. Пути применения музыкально-компьютерных технологии на уроках музыки.	Дүйшеналиев Ж.С.	16.08.23.	14.00-14.40	
		17 августа 2023 года				
25	Информатика	Билим берүүнү санариптик трансформациялоо шартында, информатиканы практикага багыттап окутуу технологиясын өркүндөтүү. Совершенствование технологии практико-ориентированного обучения информатики в условиях цифровой трансформации образования.	Ибирайым кызы Айжан	17.08.23.	9.00.-9.40.	Ибирайым кызы Айжан, КББАнын технология, искусство жана ден соолук маданияты лабораториясынын башчысы. тел.: 0709 335 133
26	Дене тарбия / Физическая культура	Дене тарбиянын азыркы проблемалары жана аларды чечүүнүн жолдору. Современные проблемы физического воспитания и пути их решения.	Мамытов А.	17.08.23.	9.50.-10.30.	
27	Соцпедагогдор үчүн / Для социальных педагогов	2023-2024-окуу жылына карата социалдык педагогдор үчүн методикалык сунуштар. Методические рекомендации для социальных педагогов на 2023-2024 учебный год.	Алымбаева Б.Б. Жумабаева Г.А.	17.08.23.	10.40.-11.20.	Алымбаева Б.Б., КББАнын тарбия, социалдаштыруу жана мектептен сырткаркы кошумча билим берүү лабораториясынын башчысы. тел.: 0779 871 680
28	Тарбиялык иштер / Воспитательная работа	2023-2024-окуу жылына карата мектепте тарбиялык иштерди уюштуруу боюнча методикалык сунуштар. Методические рекомендации по организации воспитательной работы на 2023-2024 учебный год.	Жумабаева Г.А. Алымбаева Б.Б.	17.08.23.	11.30.-12.10	

ГРАФИК
проведения вебинаров для педагогов образовательных организаций Кыргызской Республики (проекты USAID «Окуу керемет!», USTEM ROBOTICS, ОЭЗ «Алабуга»)

№	Вебинардын темасы / Тема вебинара	Убактысы/ Дата, время	Жооптуулар / Ответственные	Максаттуу топ/ Целевая группа	Жумушчу тили/ Р.яз
	18 августа 2023 года				
1.	Цифровые инструменты для методической работы и оценки профессиональных компетенций учителя (приложения СабакАпп и БаалооАпп). Мугалимдердин усулдук ишин жана кесиптик компетенциясын баалоо үчүн санариптик инструменттер (СабакАпп жана БаалооАпп тиркемелери).	18.08.2023 9.00.-9.50.	USAID «Окуу керемет!» Хамзина С.	Для специалистов УМК, рай/горОО, руководителей образовательных организаций	русский
2.	Цифровые решения для оценки навыков учащихся и анализа результатов: приложение БаалооАпп. Окуучулардын көндүмдөрүн баалоо жана жыйынтыктарды анализдөө үчүн санариптик чечимдер: БаалооАпп тиркемеси.	18.08.2023 10.00.-10.50	USAID «Окуу керемет!» Хамзина С.	Для специалистов УМК, рай/горОО, руководителей	Кыргызский
3.	Использование электронных детских книг для развития читательской грамотности в начальной и средней школе. Башталгыч жана орто мектепте окурмандык сабаттуулукту өнүктүрүү үчүн электрондук балдар китептерин колдонуу.	18.08.2023 11.00-11.50	USAID «Окуу керемет!» Хамзина С.	Для учителей начальных классов (1-4 классов), кыргызского языка и кыргызской литературы, русского языка и русской литературы (5-7 классов)	Кыргызский
4.	Эффективные стратегии развития навыков чтения в начальных классах. Башталгыч класстарда окуу көндүмдөрүн өнүктүрүүнүн натыйжалуу стратегиялары.	18.08.2023 13.00-13.50	USAID «Окуу керемет!» Хамзина С.	Для учителей начальных классов (1-4 классов), завучей школ, специалистов УМК, Рай/горОО	русский
5.	Эффективные стратегии развития математической грамотности в начальных классах. Башталгыч класстарда математикалык көндүмдөрдү өнүктүрүүнүн натыйжалуу стратегиялары.	18.08.2023 14.00-14.50	USAID «Окуу керемет!» Хамзина С.	Для учителей начальных классов (1-4 классов), завучей школ, специалистов УМК, рай/горОО	Кыргызский
6.	Проектно-исследовательская деятельность в начальных классах для развития навыков 21 века. 21-кылымдын көндүмдөрүн өнүктүрүү үчүн башталгыч класстардагы изилдөө долбоорлору.	15.00-15.50	USAIDдин «Окуу керемет!» долбоору	Для учителей начальных классов (1-4 классов), завучей школ, специалистов УМК, рай/горОО / Башталгыч класстардын (1-4 кл.) мугалимдери, мектептин завучтары, УМКтин, райондук\ шаардык ББББ адистери үчүн	Кыргызский
7.	Опыт Казахской Республики по участию в международной программе FIRST для продвижения STEM образования.	16.00-16.50	USTEM ROBOTICS Нурдавлет Досмамбетов	Руководители школ, учреждений ВОДО, специалистов рай/горОО	Кыргызский/ русский
8	Дополнительная общеобразовательная общеразвивающая программа «Основы предпринимательства и финансовой грамотности» (на основе многопользовательской сетевой экономической стратегии Business Cats) Возраст обучающихся: 13-17 лет (8-11 классы). Объем программы: 30 учебных часов.	17.00 -17.50	ОЭЗ «Алабуга», Белов Е.В.	Руководители школ, учителя информатики, предмета «Человек и общество», специалисты рай/горОО, УМК	русский

Педагогикалык кызматкерлердин август кеңешмесинде РПККЖ жана КДИ кызматкерлери тарабынан ОНЛАЙН өтүлүүчү мастер-класстардын тизмеси
ГРАФИК
проведения вебинаров для педагогов образовательных организаций Кыргызской Республики, проводимых специалистами РИПКППР с 21 по 23 августа 2023 года

№	Темасы/ Тема	Убактысы / Дата,время	Окутуучу/ Преподаватель	Максаттуу топ/ Целевая группа	Жумушчу тили/ Р.яз.
1	Санариптештирүү шартында окуучулардын негизги компетенцияларын/функционалдык сабаттуулугун калыптандырууда мугалимдин ролу. Роль учителя в формировании ключевых компетентностей \функциональной грамотности учащихся в условиях цифровизации.	21.08 09.00-09.40	Артыкбаева Г.Э.	Для руководителей, педагогов, классных руководителей	Кыргызский, русский
2	Использование ассистивных технологий в обучении детей с особыми образовательными потребностями. Атайын билим алуу муктаждыктары бар балдарды окутууда ассистивдик технологияларды колдонуу.	09.45-10.25	Абдылдабеков Б.А.	Бардык кызыкдар тараптар үчүн, анын ичинде жетекчилер, үйүндө окутууну жүргүзгөн мугалимдери үчүн	Кыргыз, орус тилдеринде
3	Окуп түшүнүүдөгү PISAнын талаптары.	10.30-11.10	Эсеналиева К.Э.	Кыргыз тили, адабияты мугалимдери үчүн	Кыргыз тили
4	Применение стратегий творческого мышления на уроках.	11.15-11.55	Бейшеналиева Г.	Орус тили, адабияты мугалимдери үчүн	Орус тили
5	Competency-based Learning.	13.00-13.40	Конокбаева Г.Э.	Англис тили мугалимдери үчүн	Англис тили
6	Методические аспекты включение медийной грамотности на уроках.	13.45-14.25	Азимова М.Л.	Тарых жана адам жана коом мугалимдери үчүн	Орус тили
7	Цели устойчивого развития. Туруктуу өнүгүүнүн максаттары.	14.30-15.10	Султанбек кызы Ч.	География, геоэкология, табият таануу мугалимдери үчүн	Кыргыз, орус тилдеринде
8	Математикалык сабаттуулукту мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык ишке ашыруу.	15.15-15.55	Бекмурзаева Б.А.	Математика мугалимдери үчүн	Кыргыз тили
9	Табигый-илимий предметтер эмнени үйрөтөт: PISA мисалдарында.	16.00-16.40	Кособаева Б.М.	Химия, биология мугалимдери үчүн	Кыргыз тили
10	Медиа сабаттуулукту сабакка киргизүүнүн методикалык аспектилери. Методические аспекты включения медийной грамотности в школьные уроки.	16.45-17.25	Азимова М.Л.	Для руководителей, педагогов, классных руководителей	Русский, кыргызский

Өтүү күнү: 22.08.2023-ж. Өтүү орду: РПККЖ жана КДИ

№	Темасы/ Тема	Убактысы/ Дата, время	Окутуучу/ Преподаватель	Максаттуу топ/ Целевая группа	Жумушчу тили/ Р.яз.
1	Заманбап мугалимдин санариптик көндүмдөрү: мугалимдердин санариптик сабаттуулугун жана санариптик компетенциясын изилдөөнүн куралдары жана натыйжалары. Цифровые навыки современного педагога: инструментарий и результаты исследования цифровой грамотности и цифровых компетенций педагогов.	22.08 09.00-09.40	Клепачева Е.А.	Для руководителей, педагогов, классных руководителей	Русский
2	Мектепке чейинки билим берүү мекемелеринде оюн технологияларын колдонуу.	09.45-10.25	Шергазиева Ж.А. Данкеева Д.Д.	МЧББУ тарбиячылары, жетекчилери, усулчулар үчүн	Кыргыз тилинде
3	Инновациялык окутуудагы стратегиялар.	10.30-11.10	Койлубаева А.К.	Кыргыз тили, адабияты мугалимдери үчүн	Кыргыз тили
4	Инновационные процессы в образовании.	11.15-11.55	Корчубекова М.Ж.	Орус тили жана адабияты мугалимдери үчүн	Орус тили
5	Компетенттүүлүктүн негизинде окуу процессин уюштурууда мугалимдердин ишмердүүлүгүнүн этаптары.	13.00-13.40	Дөталиев А.	Тарых, адам жана коом, диндердин өнүгүү тарыхы мугалимдери үчүн	Кыргыз тилинде
6	Инновационные технологии в обучении.	14.30-15.10	Бирназарова А.Ж.	Для учителей информатики	Орус тили
7	Биология предметин окутууда табигый-илимий сабаттуулукту калыптандыруунун ыкмалары жана жашыл көндүмдөр.	15.15-15.55	Кекеева Ч.О.	Биология мугалимдери үчүн	Кыргыз тили
8	Музыкалык-компьютердик технологиялардын негизинде заманбап музыка мугалиминин маалыматтык компетенттүүлүгүн калыптандыруу.	16.00-16.40	Дуйшеналиев Ж.С.	Музыка мугалимдери үчүн	Кыргыз тили
9	“Электронные ресурсы для школьных библиотек”.	16.45-17.25	Мукамбетова Г.И.	Информатика мугалимдери үчүн	Орус тили

Өтүү күнү: 23.08.2023-ж. Өтүү орду: РПККЖ жана КДИ

№	Темасы/ Тема	Убактысы / Дата, время	Окутуучу/ Преподаватель	Максаттуу топ/ Целевая группа	Жумушчу тили/ Р.яз.
1	Национальные виды спорта: “Тогуз коргоол”.	23.08 09.00-09.40	Сатаев А.Б.	Дене тарбия мугалимдери, кл. жетекчилер үчүн	Кыргыз / орус тили
2	Формирование образовательной экосистемы в процессе обучения школьников.	09.45-10.25	Казанбаева К.А.	Классным руковоителям и всем заинтересованным лицам	Орус тили
3	“Чечимге багытталган мамиле”.	10.30-11.10	Советбек кызы Н.	Класс жетекчилер үчүн	Кыргыз тили
4	“Мектепте жашыл көндүмдөрдү калыптандыруу”.	11.15-11.55	Сагынбаева Н.О.	Класс жетекчилер жана тарбия завучтары үчүн	Кыргыз тили
5	Использование ассистивных технологий в обучении детей с особыми образовательными потребностями. Атайын билим алуу муктаждыктары бар балдарды окутууда ассистивдик технологияларды колдонуу.	13.00-13.40	Абдылдабеков Б.А.	Бардык кызыкдар тараптар үчүн	Кыргыз, орус тилдеринде
6	«Программалоону окутуунун алгылыктуу методдору».	13.45-14.25	Ибирайым к. А.	Информатика мугалимдери үчүн	Кыргыз, орус тилдеринде
7	Окуучулардын функционалдык сабаттуулугун калыптандыруу: дидактикалык ыкмалар жана методдор. Функционалдык сабаттуулук: айырмалоочу мүнөздөмөлөрү, сабаттуулуктун түрлөрү.	14.30-15.10	Усупова М. К.	Башталгыч класстардын мугалимдери үчүн	Кыргыз тили
8	Кыргыз билим системасынын структурасын: улуттук мүнөздө, тарбиялоонун улуттук принциптери аркылуу түзүп, гумандуу, эмгекчил, чыгармачылык менен эмгектене билген, максаттуу инсандарды калыптап, кыргыз коомчулугунун катарын толуктап, мамлекеттик өнүгүү жолуна түшүү.	15.15-15.55	Ажымалиева Т., (учитель физики)	Для специалистов УМК, рай/горОО, руководителей образовательных организаций	Кыргыз тили

ГРАФИК проведения вебинаров для педагогов образовательных организаций Кыргызской Республики (проект EdNet)

№	Вебинардын темасы / Тема вебинара	Убактысы / Дата, время	Жооптуулар / Ответственные	Максаттуу топ/ Целевая группа	Жумушчу тили/ Р.яз.
24 августа 2023 года					
1.	ОУР, презентация.	24.08.2023 9.00.-9.50.		Для специалистов УМК, рай/горОО, руководителей образовательных организаций	кыргызский
2.	ОУР, презентация.	24.08.2023 10.00.-10.50		Для специалистов УМК, рай/горОО, руководителей образовательных организаций	русский
3.	Презентация, мастер-класс по работе с методическим руководством по медиаграмотности.	24.08.2023 11.00-11.50	.	Для специалистов УМК, рай/горОО, руководителей образовательных организаций	кыргызский
4.	Презентация, мастер-класс по работе с методическим руководством по медиаграмотности.	24.08.2023 12.00-12.50	.	Для специалистов УМК, рай/горОО, руководителей образовательных организаций	русский

ГРАФИК проведения вебинаров для педагогов, методистов, руководителей кружков внешкольных образовательных организаций Кыргызской Республики 25 августа 2023 года

№	Вебинардын темасы / Тема вебинара	Убактысы / Дата, время	Жооптуулар / Ответственные	Максаттуу топ/ Целевая группа	Жумушчу тили/ Р.яз.
25 августа 2023 года					
1.	“Электрондук кейс мугалимдерди методикалык камсыздоонун куралы катары”.	25.08. 2023 09:00-09:40	РУМЦЭВ “Балажан” Мусина Д.С., Молдалиева З.А., Осмонкулова Э.Т.	Кошумча билим берүүнүн мектептен тышкаркы уюмдарынын көркөм сүрөт жана декоративдик искусство ийримдеринин мугалимдери	кыргызский
2.	“Электронный кейс, как инструмент методического сопровождения педагогов”.	25 .08.2023 09:50-10:30		Педагоги кружков изобразительного и декоративно-прикладного искусства внешкольных организаций дополнительного образования	русский
3.	“Италия партиясы актар жана каралар үчүн”.	25.08. 2023 10:40-11:20	Сейтек Боргемикова Ж.С.	Мектептеги жана мектептен тышкаары ийрим жетекчилери үчүн 50 мугалим	кыргызский
4.	Шотландия партиясы.	25.08. 2023 11:30-12:10		Мектептеги жана мектептен тышкаары ийрим жетекчилери үчүн	русский
5	Окуучуларды сабакка кызыктыруу жолдору.	25.08. 2023 12:20-13:00	РДЮЦЭКТ Рыскулов У.К.	Жалпы билим берүү мекемелеринин мугалимдери үчүн 50 мугалим	кыргызский
6	Способы заинтересовать учащихся на уроке.	25.08. 2023 13:10 -13:50		Для учителей общеобразовательных учреждений.	русский
7	Учимся креативно мыслить и создавать.	25.08. 2023 14:00-14:40	Бапанова Ж.Б., директор НДИТА «Алтын туйун»	Руководители, педагоги внешкольных организаций дополнительного образования	русский
8	Модернизация и развитие дополнительного образования как необходимость внедрение креативной науки, технологий и инженерии.	25.08. 2023 14:50-15:30	Мамытбеков Ж.К., заместитель директора по науке НДИТА «Алтын туйун»	Руководители, педагоги внешкольных организаций дополнительного образования	кыргызский

“Мен келечекте биоинженер болгум келет”, - дейт быйыл Бириккен Араб Эмираттарында өткөн XXXIV Эл аралык олимпиадада биология предметинен коло медаль алган Данияр Гаипов.

БИЛИМ ЖАРЫШЫНЫН ЧЕМПИОНДОРУ

Данияр Гаипов Бишкек шаарындагы Ч.Айтматов атындагы лицейдин 10-классынын окуучусу. Ал акыркы төрт жыл аралыгында өзгөчө ынтаа менен олимпиадага даярданып, жеңишке жетүүнү максат кылып келген. Дүйнөнүн 79 өлкөсүнөн келген 297 катышуучунун ичинен суурулуп чыгып, коло медалга ээ болгону, албетте, зор сыймык. Айрыкча, ата-энеси, окуткан мугалимдери жана жалпы эле Кыргызстандын эли сыймыктанып турган кез.

– Олимпиада абдан жогорку деңгээлде өттү. Ага 80ге жакын өлкө катышты. Биринчиден, албетте, жаңы адамдар, жаңы маданият менен тааныштык. Кыска убакыт аралыгында көптөгөн ар түрдүү адамдар менен таанышып, эстен кеткис сезимдерге ээ болдум. Адамдар биологиялык жактан алып караганда бирдей болгону менен ар кандай, көз караштары да ар түрдүү. Бул мен үчүн өтө кызыктуу илим. Аны бардык жерден көрүүгө болот, анткени биология – бул жашоо, кызыктуу процесс. Мен кийинки жылдарда Кыргызстан бир эле эмес, бир нече медаль алышын, анын төрт түрүнө ээ болушун каалайм, - дейт коло медаль ээси.

Бул Эл аралык олимпиада 1990-жылдан бери ар жыл сайын июль айында өткөрүлүп келет. Кыргызстан 1994-жылдан бери катышат.

Данияры олимпиадага Эльбрус Тажибаев даярдаган. Анын айтымында, билим жарышында ийгилик жаратуу үчүн балдарды жок дегенде үч-төрт жыл үзгүлтүксүз жана тынымсыз даярдоо керек. Башкача айтканда, бул иш оңбогондой эмгекти талап кылат.

– Мен Бишкек шаарындагы Ч.Айтматов атындагы лицейде биология мугалими болуп эмгектенем. Андан тышкары лицейдеги Олимпиада борборунда балдарды биологиядан даярдайм. Жеңишке жетиш үчүн көп эмгек сарпталат. Эң жок дегенде үч-төрт жыл тынымсыз күч жумшайбыз. Кайсы предметке болбосун, жөндөмдүү балдарды жетинчи класска чейин эле иликтеп баштайбыз. Эң биринчи баланын таланты, жөндөмү барбы-жокпу таап чыгышыбыз керек. Андан кийин анын мүнөзү, өжөрлүгү барбы, ошону текшеребиз. Албетте, андай жөндөмдөр дароо эле билинбейт, ортодо узак процесс болот. Адегенде 20–30 бала кызыгып катыша башташы мүмкүн, бирок анын ичинен бир-экөө гана суурулуп чыгат. Биз жылына төрт баланы олимпиадага жиберебиз. Азырынча бирден гана медаль алып жатабыз, - дейт Э.Тажибаев.

Эльбрус Тажибаев ар жылы жетишкен ийгиликтерге, ошол эле учурда кетирген кемчиликтерге анализ жүргүзүүдө эң оболу комплекстүү мамиле керек экендигин байкаган.

– Менин байкаганым – бизге комплекстүү мамиле керек экен. Комплекстүү дегеним, балага биринчи класстан баштап билим берүүдө дүйнөнүн эң акыркы стандарттарына шайкеш келген реформа жасоо керек. Мен чет өлкөлөрдөгү башка кесиптештерим менен сүйлөшкөндө, алар биз балдарды даярдабайбыз деле, аларды мектеп өзү даярдайт деп айтышат. Тагыраак айтканда, мектептеги окутуу процесси өзү даярдайт. Жылдын аягында 20 чакты баланын ичинен төрт баланы тандап алышат. Мисалы, Сингапурдагы калктын саны биздей эле бир шаарда 27 мектеп бар. Алар окуучулардын арасынан көп деле тандабайт, даярдабайт деле. Бирок натыйжасы жакшы. Мисалы, быйыл алар төрт алтын медаль алды, - дейт ал.

Химия мугалими Альмир Самаркулов да ушундай эле пикирде. Балдарда белгилүү бир максат, ага умтулуу болбосо, аракетиң текке кетери анык.

– Мен да балдарды олимпиадага даярдаган тренермин. Албетте, окуучуларды даярдаган мугалимдин да билими күчтүү болушу керек. Ошол эле учурда балдарда олимпиадага катышам, жеңем деген максаты, умтулуусу күчтүү болуусу зарыл. Биз окуучуларга жалпы эле олимпиадалар, алардын артыкчылыктары жөнүндө айтып беребиз. Ошондо аларда кандайдыр бир көндүмдөр пайда болот, ошонун жардамы менен ийгиликтерге жетишет.

Биз химия боюнча Эл аралык олимпиадада коло медаль алган Иван Решетниковду 8-класстан баштап, төрт жылдан бери даярдап келебиз. Былтыр коло медаль алган, быйыл да коло медаль тагынды. Ал бизге лабораториялык иштерден кыйынчылыктар болгонун айтты. Чын эле биздин балдар лабораториялык иштерди даярдоодон кыйналышат, анткени Кыргызстанда лабораториялар жок, мамлекет ушул жактан жардам берсе, - дейт Альмир.

Төрт жылдан бери Эл аралык олимпиадага катышып, байгелүү орундарды багындырып келаткан Иван Решетников Токмок шаарындагы Ж.Баласагын атындагы лицейде билим алган. Ал дагы биз менен олимпиада боюнча ой-пикирлери менен бөлүштү.

– Олимпиада эң жогорку деңгээлде өттү. Тапшырмалар да сапаттуу, авторлору 20 жылдан ашык тажрыйбасы бар адистер даярдаган тапшырмалар болду. Биз, тилекке каршы, Кыргызстанда эксперименталдык тажрыйба жүргүзүү боюнча даярдыктан өткөн эмеспиз, ошондуктан бул жагы мен үчүн кыйыныраак болду. Офлайн катышуу бир кыйла кызыктуу, биринчиден, сен мурда көрбөгөн өлкөгө барасың, экинчиден, көптөгөн катышуучулар менен таанышасың. Бул эң сонун эмоцияларды тартуулайт, - деди ал.

Айнагүл КАШЫБАЕВА, "Кут Билим"